Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Молодий комунар

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання IX. ● № 42 (898). ● ВІВТОРОК, 9 КВІТНЯ 1968 РОКУ. ● Ціна 2 коп.

ОУНБ ім. Д. І. Чижевського

ВІТАЄМО ВАС, ДОЗОРЦІ!

Сьогодні в Кіровограді розпочинає роботу всесоюзний зональний семінар начальників штабів «Комсомольського прожектора» сільських районів

В ДОРОЗІ ЗАГОНИ БЕРЕЖЛИВИХ

Про головні турботи «прожектористів» розповідає завідуючий відділом «Комсомольського прожектора» ЦК ВЛКСМ В. СИНЕЛЬНИКОВ.

ЗРОКУ В РІК чіткіше вимальовується в досвіді «Комсомольського прожектора» його головне призначення: допомагати комсомольським організаціям у вихованні громадської активності молоді. Визначились також два основних напрямки в діяльності штабів і постів «КП» — залучати молодь до пошуку і використання резервів виробництва і участь у контролі за дотриманням радянського законодавства про права молоді. Чим ширше запроваджується нова система господарювання, тим більшою стає сфера прикладання сил «прожектористів».

Сьогодні особливо важливо поширити найбільш дійові методи пошуку резервів виробництва. І тут корисно звернутись до реального і конкретного досвіду, який нагромадили вже численні загони «КП» для того, щоб знати, як діють кращі.

До недавнього часу на ленінградському об'єднанні «Електросила» випускники профтехучилища, як правило, не виконували норми. Добре, коли б один чи двоє — тоді все зрозуміло: погано хлопець підготовлений чи верстат не відремонтований. По-всякому буває. Але штаб «КП» виявив, що випускники ПТУ, як правило, приходять на постійну роботу зовсім не в ті цехи, де вони проходили практику. Незнайомий колектив, нове обладнання, незвична робота — все це відбивалось. На перший погляд, причина ця здавалась не такою вже й вагомою. Та коли «прожектористи» звернулися з результатами аналізу до адміністрації і добилися, щоб порядок розподілу випускників був змінений, тих, хто не виконує норм, практично не стало. Це принесло підприємству чималу економію.

Комсомольці машинобудівних підприємств Казані підрахували, що, коли всі молоді робітники будуть виконувати норми, продуктивність праці в середньому по місту зросте понад заплановану до двох процентів На заводах відбувся огляд-конкурс під девізом «Норма доступна кожному». «Прожектористи» уважно простежили всі етапи грудового процесу. Позначилось немало «вузьких місць», прогалини в організації робочого місця, неритмічність, несвоєчасність ремонту верстатів і т. д. Помітивши огріхи, комсомольці змогли скласти продумані особисті плани підвищення продуктивності праці.

Отже, не лише виявлення недоліків і їх публічне висміювання та критика з сторінок «Блискавки» чи «Крокодила» (хоч випробувана ця зброя залишається в арсеналі «прожектористів»), але серйозний аналіз причин, які породжують хиби, — ось що найголовніше. І обов'язково розробка пропозицій, наполегливий пошук засобів для того, щоб налагодити справу. На жаль, часто ще буває так: побачили «прожектористи» недолік і відразу — листівки, карикатури... А повідомити, які вжиті заходи по їх сигналу, чи наведений порядок, забувають. Тим часом, коли колектив буде поінформований про суть всієї діяльності загону «КП», зможе слідкувати за всіма, інший раз нелегкими, перипетіями його зусиль, а тоді взнати про результати — це зміцнює авторитет «КП», підіймає впевненість «прожектористів у користі їх діяльності, залучає в їх ряди нових ентузіастів.

Багато штабів «КП» регулярно інформують громадськість про свою роботу. Ефективно використовують телевізійні екрани, радіо, співробітничають з редакціями газет, любительськими кіностудіями.

В минулому році відбувся всесоюзний рейд «КП» за економію і бережливість. До 50-річчя Жовтня чотиримільйонна армія «прожектористів» зекономила тисячі тонн металу і матеріалу, зберегла народові мільйони карбованців. Позначилося значно краще, ніж колись, знання молодими робітниками економіки і організації виробництва Підвищилась їх професійна майстерність, виросла самоповага, а значить і вплив на справи підприємства.

Робітник — хазяїн виробництва. Він повинен знати ціну матеріалів і палива, норми накладних витрат. Тільки в такому випадку можна зробити боротьбу за економію і бережливість результативною.

Комітет комсомолу і штаб «КП» Мінського тракторного заводу включили в економічне навчання регулярні зустрічі молодих робітників з керівниками цехових і заводських служб і провели вдумливе розслідування кожної детали технологічного процесу, і забезпечили необхідну увагу молодих робітників до так званих «дрібниць». Наприклад, на дільниці першого механічного цеху комсомольці тільки за рахунок економії інструменту зуміли зберегти за місяць 2500 карбованців. В ливарному прожектористи усунули втрати стиснутого повітря. Це принесло місячну економію електрики в 60 тисяч кіловат-годин.

Штаб «КП» цього ж заводу веде наступ на низьку якість продукції, за підвищення її надійності і довговічності. Якось прожектористи уважно обдивились 19 тракторів, призначених для відвантаження. Всі дефекти і недоліки позначили білою фарбою на одному тракторі. З цим експонатом ознайомили робітників конвейєра, конструкторів, начальників цехів і служб. В результаті головний інженер затвердив план підвищення якості.

Не тільки проблеми підприємств хвилюють активістів «КП». В Свердловську, наприклад, прожектористи, вирішивши перевірити скарги населення на роботу деяких об'єктів служби побуту, провели таку нескладну «операцію». вийняли з годинника дріб'язкову детальку, взяли кінокамеру і пройшлись по годинникових майстернях. В одній із них ремонт обійшовся 15 копійок, а в другій — півтора карбованці.. Поставлений фільм допоміг викрити хапуг.

Всіх турбот прожектористів не перелічити. П'ятиденка зробила ще більш актуальною турботу про наукову організацію праці і відпочинку, про розвиток на кожному підприємстві матеріальної бази для відпочинку, спорту, туризму. Багато штабів «КП» проводять рейди по втіленню винаходів і раціоналізаторських пропозицій молоді. Адже не секрет, що ряд цікавих знахідок, які могли б принести країні великі прибутки, подовгу не запроваджуються.

Прожектористи Ленінграда, Пермі беруть участь у цікавій необхідній роботі по охороні природи.

Аналіз, творчість, наполегливість! — дотримуючись цього девізу на всіх напрямках пошуку резервів, загони бережливих добиваються найбільшого економічного і виховного ефекту в своїй роботі.

ХІБА НЕЙТРАЛЬНА?

ВІДВЕРТА РОЗМОВА З КІРОЮ ВАРНАВИЦЬКОЮ, ІНЖЕНЕРОМ-КОНСТРУКТОРОМ ЗАВОДУ «ЧЕРВОНА ЗІРКА», ЧЛЕНОМ ЗАВОДСЬКОГО ШТАБУ «КП»

Дивуєшся:

— Вам сказали, що в кожній цеховій комсомольській організації мене вважають своїм активістом?

— Так. Це — в завкомі комсомолу.

— А ще?

— Що ти добрий інженер, пропагандист, товариш.

— Оце несподіванка! Ну, сконструювала я для складських приміщень стелажі, ще кілька простих речей. Замінюю часом робітника, одягнувши його спецівку. А взагалі, людина я наче нейтральна...

Не можу згодитися з цим. Бо те, що чув про тебе на заводі, свідчить про інше. Хлопці казали, що ти вже не раз псувала настрій першому-ліпшому майстрові чи навіть начальнику дільниці, цеху, якщо той хоч на хвилю став невпевнено на своїх східцях.

Ще була ти студенткою-заочницею політехнічного інституту, в вже тобі хотілось зробити багато змін у своєму колективі. Пам'ятаєш, як прийшла тоді в завком? Мовила:

— Ленінградці створюють ударні комсомольські загони. Найавторитетніший із них — «Комсомольський прожектор».

— Чули...

Ти знову:

— Ет, знали б ви, як на інших підприємствах підтримують «прожектористів». Он чула по радіо, в Комсомольську-на-Амурі одразу прислухались до ленінградців. Директор одного заводу навіть видав наказ, в якому підкреслюється: всім начальникам цехів, відділів і служб всіляко підтримувати ударні загони і «Комсомольський прожектор», а їх рекомендації по поліпшенню роботи підприємства виконувати в обов'язковому порядку нарівні з моїми розпорядженнями. Так і написав: нарівні! А в нас не те. Бо беремося за дрібнички. П'яничку, хулігана помічаємо. А хіба це головне?

Сьогодні ти член заводського штабу «КП». І не дрібниці, а вся господарська діяльність робітничого колективу цікавить тебе і твоїх друзів. Нещодавно ти завітала до Олександра Кобця, ватажка заводських прожектористів, і заявила:

— В метизному цеху непогані деталі викидають на смітник. Пішли туди гуртом.

І пішли. І довели безгосподарникам, що вони гублять неабиякі гроші.

Ще трохи згодом ти очолила рейдову бригаду дозорців, яка пройшла заводським подвір'ям, заглянула в складські приміщення. А невдовзі вже в «Сигналі прожектористів» видруковувала: «Начальнику ОКС. Дороге обладнання в снігу. Завод втрачає сотні...»

Того ж тижня була відповідь: «Вжито заходів. На складі наведено порядок. Устаткування — на стелажах...»

А як ти збентежилася, що ніхто не береться

(Закінчення на 2-й стор.).

НЕ ЧЕКАЮЧИ МАНДАТІВ

Тоді, більше п'яти років тому, коли комсомольський активіст уперше став до загону «КП», коли молоді дозорці робили свої пробні кроки, дехто з них був на роздоріжжі, в гупику: критикував поганого господарника чи п'яницю і чекав потім нових сигналів, чекав часом вказівок од комсомольських ватажків, чекав якихось мандатів. Нині вже все перевірено, все випробувано. Ніхто не чекає мандатів. Прожектористи області не розмірковують, сигналізувати їм чи діяти. Девіз один: діяти! Торішні справи дозорців, їх діла в нинішньому, ювілейному свідчать про те, що люди з загону «КП» можуть самі і допомагають іншим вирішити неабияку проблему.

Вісім ланок «КП» створено на Перегонівському цукрозаводі Голованівського району. Юнаки та дівчата повсякчас стежать, як іде реконструкція заводу, як впроваджується у виробництво нове, передове. Начальник штабу «Комсомольського прожектора» Світлана Чуба зі своїми друзями влаштувала кілька рейдів у цехах. Було перевірено, як виконуються вимоги техніки безпеки, як використовують цукровики свій робочий час після переходу на нову систему господарювання. Зустрілися прожектористи з робітниками в їдальнях, гуртожитку. І вже молодий дозорець насторожений: в їдальні відсутня вентиляція, в кімнатах, де живуть робітники, нема потрібних господарських речей, гучномовців. Ще через певний час новий сигнал: є на заводі прогульники. І вже збираються комітетчики, інші комсомольські активісти. Випускають листівки «КП», повідомляють про неполадки керівникам підприємства, радяться, як самотужки, з допомогою молоді заводу позбутися недоробок.

Вірна лінія в прожектористів заводу «Червона зірка». Вони гурбуються, чи в кожного робітника на належній висоті особиста відповідальність за доручену справу, вони — за бережливість, збільшення громадського надбання. Це червонозорівці взяли під свій контроль невстановлене устаткування, а нині стежать за введенням у дію експортного обладнання, за чітким табельним обліком. Завдяки турботам дозорців останнім часом знижено на 500 тонн витрати металу, на 1,5 мільйона кіловат-годин електроенергії. Це завдяки їх принциповості і діловитості впроваджено у виробництво 28 винаходів, економічний ефект яких вже досяг 34,5 тисячі карбованців.

А прожектористи Петрівського району вирішили взяти під свій контроль тваринницькі ферми. Організували рейди-перевірки господарської діяльності тваринників.

Заслуговує уваги досвід дозорців новопразької артілі імені Леніна Олександрійського району. Члени «КП» не лише сигналізують, де допущено промах в господарюванні. Вони вказують колгоспникам на невикористані резерви, радять як вирішити ту чи іншу проблему, щоб досягти успіху. Поспішно, наприклад, здали міжколгоспбудівці пташник, допустили брак. Прожектористи домоглися, щоб недоліки були усунені. І роботу виконано за рахунок винних. У поганих умовах зберігали механізатори причіпний інвентар, він був забруднений, не поставлений на спеціальні майданчики. Дозорці разом з іншими комсомольцями організували недільник і навели порядок на польовому стані тракторної бригади. Сьогодні новопразькі прожектористи в полі, біля сівальних агрегатів. Їх турбує, чи всюди впали в землю разом з насінням гранули добрив, чи не затягнуться строки сівби. Після кожної зміни випускаються листівки «КП».

Зустрічі з дозорцями Компаніївського, Новоархангельського, Ульяновського районів. Цікавишся їх справами і знову переконуєшся, що тут діють ділові люди. Компаніївці оце побували в будинках тваринника, простежили, в яких умовах відпочивають доярки, скотарі. А новоархангельців тривожить, що на приймальний пункт попадає низькоякісне молоко. В колгоспі «Шлях до комунізму», наприклад, виявили, що продукція тут нерідко третьої категорії. Знайшли винних. Це — доярки Л. Носенко та А. Кузьменко. Звісно, за молоко першої категорії колгосп має більші прибутки, а збуваючи молоко третьої категорії, втрачає на кожному центнері 5 карбованців. Після втручання дозорців доярки почали працювати краще. Молоко нині має вищу жирність, чистіше.

Знову і знову втішні інформації про діяльність районних та колгоспних штабів «КП». Ульяновці стали в загін охоронців природи. Вони — ініціатори закладання в селах нових скверів, садів. А прожектористи обласного центру спрямували свій промінь на комсомольську будову — дитячу спортивну школу.

Всюди: на заводі, в бригаді хліборобів, у господарстві тваринників, на шахті, в колективі залізничників—найініціативніші прожектористи вивчають вузькі місця в усіх ланках виробництва і для усунення недоліків залучають до справи більшість юнаків та дівчат.

Так діють правофлангові. За ними має стати кожен з великого загону дозорців нашого степового краю. Стати, не чекаючи мандатів. І діяти!

М. ГАЙДАМАКА,
секретар обласного комітету ЛКСМУ, начальник обласного штабу «Комсомольського прожектора».

ХІБА НЕЙТРАЛЬНА?

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

скласти матеріали для деревообробного цеху! Заводська територія була закидана дошками.

Знову твій сигнал: ніде розвантажувати вагони.

І це вплинуло на безгосподарників. Вони звернули увагу на безладдя. А ти запропонувала комітетчикам влаштувати недільник і допомогти робітникам.

Засідають члени штабу «КП». Тобі дають слово.

— В обідню перерву — зайве освітлення в цехах, біля верстатів... Великі витрати стиснутого повітря. А що, як підрахувати...

І знову — рейд.

А на черговому засіданні дозорців:

— Вважаю, що наукова організація праці — теж наша справа. І одна з найважливіших. А на заводі є молоді робітники, які не знають, що таке НОП.

Йдеш у цехи, виступаєш перед комсомольцями. Ведеш розмову про технічні, організаційні, економічні заходи, які передбачають введення у виробництво нових досягнень науки і техніки, сприяють збільшенню виробництва продукції при мінімальних затратах праці робітника. Разом з Олегом Стешенком зустрічаєшся з раціоналізаторами. Потім — турбота, щоб кожен винахід дав користь для заводу.

В завкомі комсомолу— розмова про введення в дію експортного обладнання. Тобі — чергове доручення: створити спеціальний пост «КП», який повсякчас має слідкувати, щоб дорогоцінне устаткування не лежало без дії.

У твоєму блокноті записи: «Простежити, як молодь заводу використовує вільний від роботи час... Зробити повторні рейди на тих дільницях, де була перевірка взимку... Права робітничої молоді. Як користується ними кожен юнак, дівчина?..»

Це — те, що ти хочеш здійснити в квітні. А ти кажеш, що нейтральна людина. Я за те, щоб усі були такими «нейтральними».

М. ШЕВЧУК,
спецкор «Молодого комунара».

На знімку: К. ВАРНАВИЦЬКА (перша зліва) разом з друзями випускає чергову листівку «Комсомольського прожектора».

Фото В. БОНДАРЕНКА.

ЧИТАЧ ПРОДОВЖУЄ РОЗМОВУ

ПРОТИ „СЕРЕДНЯКА“ МОРАЛЬНОГО

СЕРЕДНІЙ УЧЕНЬ — СЕРЕДНІЙ СПЕЦІАЛІСТ — СЕРЕДНІЙ ІНТЕРЕС У ЖИТТІ

Середній учень... Кого ми бачимо під цією умовною назвою? Учня, який має непогані розумові здібності, але вчиться на трійки, чи такого, який докладає багато зусиль у навчанні, проте його розумові здібності не дозволять йому досягти рубежу, де винагороджують четвірками і п'ятірками? Тому вести розмову про середнього учня потрібно більш предметно, конкретно. І в першу чергу ця конкретність повинна грунтуватись на вивченні вчителями розумових здібностей (а звідси — і можливостей в розумовій діяльності) кожного учня. А вже потім вдаватися до постановки діагнозу: чому учень вчиться на трійки, чи достатня реалізація його розумових можливостей, чи достатня праця.

Ми знаємо, що частина навіть здібних учнів працює поверхово. Отримувані ними четвірки і п'ятірки — результат незначних зусиль — як фізичних, так і розумових. І поряд з цим багато учнів з середніми розумовими здібностями докладають багато сил, розумової праці, щоб одержати реальну для них трійку, а іноді, може, і четвірку. При всіх своїх бажаннях утвердитися в колективі (а це так важливо для учнів усіх вікових груп) засобом одержання високої оцінки вони не можуть. Тому нерідко ці учні з часом втрачають інтерес до навчання, віру в свої сили, зменшують активність і старанність.

На нашу думку, з метою утвердження моральної повноцінності в колективі учнів з середніми розумовими здібностями доречно було б поряд з оцінкою за знання виставляти оцінку за старанність. І коли б оцінювання навчальної діяльності в такий спосіб було систематичним, обгрунтованим, випливало із знання індивідуальних особливостей кожного учня, ми мали б значно менше браку в педагогічній роботі. Власний педагогічний досвід переконує нас, що оцінювання знань і старанності у навчанні активізує їх діяльність, підносить моральний авторитет у колективі якраз середніх учнів, бо вони, в переважній більшості, за старанність одержують значно вищі оцінки, аніж учні з хорошими розумовими здібностями.

Не можна погодитися з думкою, що середній учень стане середнім спеціалістом у житті, матиме середній інтерес до нього. Якщо ми зуміємо підтримати в кожного з них старанність, розвинемо вміння працювати самостійно і активно, то саме завдяки цьому — старанності, самостійності і активності — вони принесуть суспільству багато хорошого, доброго, розумного.

Нерідко ми зустрічаємо в житті такого «розумника», якому всі нагадували про його особливі здібності, підносили його скрізь і всюди, але не допомогли виробити необхідну старанність, наполегливість у роботі. А він на все дивиться з точки зору самовпевненого верхогляда. Чи не здається вам, що це моральний «середнячок» та ще часто з рисами егоїста? Це куди небезпечніше, ніж середняк в розумовій діяльності.

Ми не поділяємо в певній мірі думки, що вчитель «повинен вести боротьбу за середнього учня», пишаючи поза увагою сильних і тих, що можуть навчатися на четвірки. Навчальний процес має бути організований у такий спосіб, щоб кожен учень займався навчальною працею у відповідності зі своїми розумовими можливостями.

Недоречно, на наш погляд, вживати вислів «дати учням міцні знання». Завдання вчителя, в першу чергу, полягає, за висловом К. Д. Ушинського, в тому, щоб **навчити дітей вчитись.** Слушним з цього погляду є зауваження німецького педагога А. Дістервега, який писав, що «розвиток і освіта жодній людині не можуть бути дані або повідомлені. Кожен, хто бажає до них прилучутись, повинен домогтись цього власними силами, власним напруженням. Зовні він може одержати лише збудження. Тому самодіяльність— засіб і одночасно результат освіти».

Для нас важливо, щоб ми навчили учнів самостійно оволодівати знаннями, вміннями і навичками, озброїти їх раціональними формами та методами самостійної роботи. Якраз самостійність породжує активність кожної дитини, а учнів з середніми розумовими здібностями — особливо, не дає можливості розвиватись байдужості, цьому ворогові навчальної діяльності.

Розумний підхід до розв'язання даного питання в значній мірі активізує і середніх учнів, буде профілактикою ПРОТИ розповсюдження отієї страшної байдужості. Крім того, цим можна в значній мірі попередити перехід учнів з добрими розумовими здібностями в групу тих, що пізніше потрапляють в число «середнячків».

Говорячи про об'єктивність оцінювання знань учнів, не можна не торкнутись питання функцій перевірки і оцінювання знань, вмінь і навичок. Нерідко доводиться зустрічатися з фактами сухого, формального «допитування» учнів. Іноді ми не замислюємось над тим, що приносить таке оперування негативним балом: користь чи воду. Хороша оцінка є формою заохочення учнів, погана — покарання. Необгрунтоване покарання двійкою спочатку хвилює учня, а потім спонукає до вироблення в нього своєрідного імунітету проти цього впливу. В значної частини учнів середніх і старших класів цей імунітет надійний. До того ж, кожна негативна оцінка, поставлена учневі, що має середні розумові здібності, підриває віру у власні сили, зводить нанівець його старанність.

Отже, формула «середній учень — середній спеціаліст — середній інтерес у житті» не може бути прийнятною. Ми повинні враховувати розумові можливості кожного учня зокрема, розвивати їх, формувати високі моральні якості людини комуністичного суспільства, попереджувати появу «середняків моральних».

«Вести наступ на середнячка» — загальне поняття, взяте поза всякою конкретністю, поза дитячою психологією. Учні з середніми розумовими здібностями є і залишаться. Це об'єктивна реальність. Не враховувати її аж ніяк не можна. В першу чергу треба боротись за виховання в кожного учня високих почуттів громадського обов'язку: вчитись (а потім і працювати) у повній відповідності з власними розумовими можливостями.

Боротись проти моральних середнячків — чи не найголовніше завдання. Та чи не ліпше не здобрювати грунт для їх появи? Думаємо, що так, бо перевиховувати, як відомо,—справа значно важча, аніж виховувати.

В. ОМЕЛЯНЕНКО,
завідуючий кафедрою педагогіки і психології Кіровоградського педінституту.

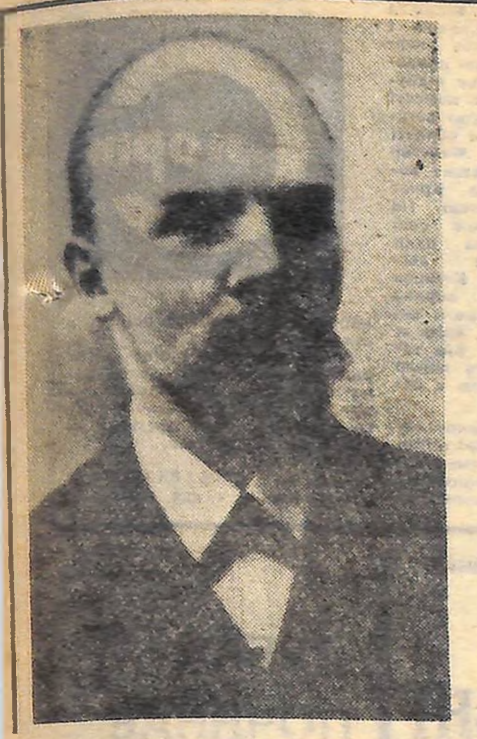

● В. І. Ленін серед членів С. Петербурзького «Союзу боротьби за визволення робітничого класу». Петербург, лютий 1897 року. Фото ВЕЗЕНБЕРГА.

● В. І. Ленін, лютий 1900 року. Фото Ю. МЕБІУСА.

МК ЛЕНІНІАНА

Час струменить уперед, до світлого майбуття — комунізму. І чим більший відрізок відділяє від історичного залпу «Аврори», тим виразнішою стає та титанічна робота партії, Леніна, яку вони провели, щоб перемогла соціалістична революція, влада робітників і селян, щоб переміг соціалізм.

Ми починаємо вміщувати фотодокументи, що розповідають про життя і діяльність організатора партії більшовиків, керівника Великої Жовтневої революції і першої в світі соціалістичної держави нашого дорогого Володимира Ілліча Леніна.

Ми будемо знайомити тебе, читачу, не тільки з фотодокументами, а й з уривками з безсмертних Ленінських праць.

Вміщувані сьогодні фотографії зроблені у 1897 та 1900 роках. На той час В. І. Ленін вже подарував людству такі важливі праці, як «Що таке «друзі народу» і як вони воюють проти соціал-демократів?», «Завдання російських соціал-демократів», «Розвиток капіталізму в Росії» та ряд інших.

Класична праця «Розвиток капіталізму в Росії» завершила ідейний розгром народництва. Вона була геніальним застосуванням марксистського вчення до аналізу економічного ладу Росії, конкретизацією і розвитком ідей «Капіталу» К. Маркса.

У своїй «Передмові до другого видання» цього твору В. І. Ленін писав у липні 1907 року:

«Цей твір написано в період передодня російської революції, під час деякого затишшя, що настало після вибуху великих страйків 1895—1896 років. Робітничий рух тому немовби пішов у себе, поширюючись та поглиблюючись і підготовляючи початок демонстраційного руху в 1901 році.

Той аналіз суспільно-господарського ладу і, значить, класової будови Росії, який дано в цьому творі на підставі економічного дослідження і критичного розгляду статистичних відомостей, підтверджується тепер відкритим політичним виступом всіх класів у ході революції. Цілком виявилась керівна роль пролетаріату. Виявилось і те, що його сила в історичному русі незмірно більша, ніж його частка в загальній масі населення. Економічна основа того і другого явища доведена в даній праці...

... На даній економічній основі російської революції об'єктивно можливі дві основні лінії її розвитку і результату:

Або старе поміщицьке господарство, тисячами ниток зв'язане з кріпосним правом, зберігається, перетворюючись повільно в чисто капіталістичне, «юнкерське» господарство. Основою остаточного переходу від відробітків до капіталізму є внутрішнє перетворення кріпосницького поміщицького господарства. Весь аграрний лад держави стає капіталістичним, надовго зберігаючи риси кріпосницькі. Або старе поміщицьке господарство ламає революція, руйнуючи всі залишки кріпосництва і велике землеволодіння насамперед. Основою остаточного переходу від відробітків до капіталізму є вільний розвиток дрібного селянського господарства, що дістало величезний імпульс завдяки експропріації поміщицьких земель на користь селянства. Весь аграрний лад стає капіталістичним, бо розклад селянства йде тим швидше, чим повніше знищено сліди кріпосництва. Інакше кажучи: або — збереження головної маси поміщицького землеволодіння і головних підвалин старої «надбудови»; звідси — переважаюча роль ліберально-монархічного буржуа і поміщика, швидкий перехід на їх бік заможного селянства, пониження селянської маси, яка не тільки експропріюється у величезних розмірах, але й закабаляється до того ж тими чи іншими кадетськими викупами, забивається і отупляється пануванням реакції; душеприкажчиками такої буржуазної революції будуть політики типу, близького до октябристів. Або — зруйнування поміщицького землеволодіння і всіх головних підвалин відповідної старої «надбудови»; переважаюча роль пролетаріату і селянської маси при нейтралізації нестійкої або контрреволюційної буржуазії; найбільш швидкий і вільний розвиток продуктивних сил на капіталістичній основі при найкращому, яке тільки мислиме взагалі в обстановці товарного виробництва, становищі робітничої і селянської маси; — звідси створення найбільш сприятливих умов для дальшого здійснення робітничим класом його справжнього і корінного завдання соціалістичної перебудови. Можливі, звичайно, безконечно різноманітні поєднання елементів того чи іншого типу капіталістичної еволюції, і тільки безнадійні педанти могли б розв'язувати своєрідні і складні питання, що виникають при цьому, з допомогою одних тільки цитаток з того чи іншого висловлення Маркса про іншу історичну епоху.

Пропонований читачеві твір присвячено аналізові передреволюційної економіки Росії. В революційну епоху країна живе так швидко і поривчасто, що визначення великих результатів економічної еволюції в розпалі політичної боротьби неможливе. Пп. Столипіни, з одного боку, ліберали, з другого і зовсім не одні тільки кадети на зразок Струве, а всі кадети взагалі, працюють систематично, вперто і послідовно над завершенням революції за першим зразком. Державний переворот 3 червня 1907 р., щойно пережитий нами, знаменує перемогу контрреволюції, яка прагне забезпечити повну перевагу поміщиків у так зв. російському народному представництві. Але наскільки міцна ця «перемога», — питання інше, і боротьба за другий результат революції триває. Більш-менш рішуче, більш-менш послідовно, більш-менш свідомо до цього результату прагне не тільки пролетаріат, а й широкі селянські маси. Безпосередня масова боротьба, хоч як старається контрреволюція задушити її прямим насильством, хоч як стараються кадети задушити її своїми підленькими і лицемірними контрреволюційними ідейками, проривається то тут, то там, незважаючи ні на що, і накладає свій відбиток на політику «трудових», народницьких партій, хоч верхи дрібнобуржуазних політиків безсумнівно заражені (особливо «народні соціалісти» і трудовики) кадетським духом зрадництва, мовчалінства і самовдоволення поміркованих і акуратних міщан або чиновників»...

(В. І. Ленін, Твори. Том 3, стор. 12—13).

ЗА СОЛІДАРНІСТЬ, МИР І ДРУЖБУ!

ЗАЯВА РАДЯНСЬКОГО ПІДГОТОВЧОГО КОМІТЕТУ IX ВСЕСВІТНЬОГО ФЕСТИВАЛЮ МОЛОДІ І СТУДЕНТІВ

Радянський підготовчий комітет фестивалю від імені всієї радянської молоді активно підтримує проведення IX Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Софії— столиці Народної Республіки Болгарії 28 липня — 6 серпня 1968 року.

Лозунг IX фестивалю — «За солідарність, мир і дружбу» — сприяє згуртуванню прогресивної молоді світу в боротьбі за її корінні інтереси, відображає важливий момент у боротьбі демократичної молоді проти імперіалізму. Солідарність стала велінням часу, необхідним фактором зміцнення єдності всіх прогресивних сил молоді. Юнаки і дівчата Радянського Союзу, виховані Комуністичною партією на бойових, революційних і трудових традиціях радянського народу, в дусі пролетарського інтернаціоналізму, завжди на боці тих загонів молоді, які ведуть героїчну боротьбу за остаточну ліквідацію колоніалізму, національну незалежність, мир, демократію і соціальний прогрес, проти імперіалізму і сил реакції.

IX фестиваль набирає важливого значення в сучасних умовах. Імперіалізм, перш за все американський, даремно намагається протидіяти історичному процесові суспільного розвитку, кидає прямий виклик всьому прогресивному і миролюбному людству. Ллється кров наших в'єтнамських братів, що ведуть героїчну війну проти імперіалізму США, за свободу і незалежність. Необхідність приборкання знахабнілих американських агресорів і їх сателітів вимагає швидкого і ефективного вирішення в'єтнамської проблеми в інтересах волелюбного в'єтнамського народу, в інтересах загального миру і торжества справедливості.

Ми розглядаємо наступний Всесвітній фестиваль як велику маніфестацію солідарності прогресивної молоді світу з героїчним В'єтнамом.

Продовжується злочинна окупація арабських територій Ізраїлем, активізують свої дії неонацистські і реваншистські сили в ФРН, безчинствують чорні полковники в Греції, томляться борці за свободу в тюрмах Іспанії, Португалії, ПАР, Парагвая. Ці факти грубого насильства сил імперіалізму і реакції найбезпосереднішим чином стосуються громадянської совісті і життєвих інтересів молодого покоління. Ось чому IX Всесвітній фестиваль молоді і студентів покликаний відіграти важливу роль у міжнародному демократичному русі сучасності, мобілізувати молодь на активні дії, розширити фронт сучасних виступів на захист ідеалів миру і справедливості.

Миролюбна політика країн соціалізму, зміцнення їх могутності і авторитету справили величезний вплив на бурхливий ріст політичної свідомості молоді, пробудили небувалий інтерес до ідей комунізму, привели до активної політичної діяльності нові мільйони юнаків і дівчат планети, сприяли приходові в ряди фестивалю нових рухів і організацій молоді. Шириться фронт антиімперіалістичної боротьби.

Радянський підготовчий комітет фестивалю, радянські молодіжні організації ще раз підтверджують свою готовність зробити все можливе для того, щоб сприяти успіхові IX фестивалю. Мільйони радянських юнаків і дівчат беруть участь у підготовці до фестивалю. Трудові подарунки святу юності, мітинги солідарності з боротьбою молоді В'єтнаму, Африки, Азії і Латинської Америки, інтернаціональні вечори дружби, політичні дискусії, кінофестивалі, художні конкурси і змагання з різних видів спорту — такі форми передфестивальної підготовки радянської молоді. До складу радянської фестивальної делегації увійдуть кращі представники радянської молоді. Посланці радянської молоді в рік 50-річчя Всесоюзної Ленінської Комуністичної Спілки Молоді візьмуть участь в дискусіях з актуальних проблем сучасності, розкажуть про бойові шляхи Жовтневої революції, про відданість молодого покоління країни Леніна принципам пролетарського інтернаціоналізму, про готовність, не шкодуючи сил, зміцнювати єдність демократичної і прогресивної молоді в боротьбі проти імперіалізму.

Проведення фестивалю в Софії є свідченням визнання з боку світового демократичного молодіжного руху великого внеску болгарської молоді в справу боротьби молодого покоління планети за мир, демократію, національне визволення і соціальний прогрес.

Радянський підготовчий комітет від імені всієї радянської молоді вітає болгарську молодь — господаря IX Всесвітнього фестивалю. Участь радянських юнаків і дівчат у фестивалі стане, безперечно, новим яскравим проявом нерушимої дружби, згуртованості і єдності між радянським і болгарським народами, між молоддю Болгарії і Радянського Союзу.

Радянський підготовчий комітет IX Всесвітнього фестивалю молоді і студентів висловлює тверду впевненість у тому, що майбутній фестиваль буде сприяти дальшому єднанню і згуртуванню демократичної молоді, всіх прогресивних сил у боротьбі проти імперіалізму, колоніалізму і неоколоніалізму, за мир, національне звільнення і незалежність, демократію і соціальний прогрес.

Хай живе Всесвітній фестиваль молоді і студентів «За солідарність, мир і дружбу»!

СЕМІНАР ЗАСТУПНИКІВ ГОЛІВ ОБЛВИКОНКОМІВ

Три дні в Києві тривав скликаний Радою Міністрів УРСР семінар заступників голів виконкомів обласних Рад депутатів трудящих, які відають питаннями культури, освіти та охорони здоров'я. З повідомленнями на ньому виступили керівні працівники ряду міністерств і відомств республіки та ЦК ЛКСМУ.

В центрі уваги учасників семінару були питання поліпшення комуністичного виховання підростаючого покоління та соціально-культурного будівництва в містах і селах України. Вони обмінялися також досвідом роботи місцевих Рад депутатів трудящих.

В роботі семінару взяли участь відповідальні працівники ЦК КП України і Ради Міністрів УРСР. З промовами виступили перший заступник Голови Президії Верховної Ради УРСР С. О. Стеценко, заступники Голови Ради Міністрів УРСР В. Ю. Семичастний і П. Т. Тронько.

Учасники семінару мали бесіду з кандидатом в члени Політбюро ЦК КПРС, Головою Ради Міністрів Української РСР В. В. Щербицьким, який поставив перед ними ряд першочергових завдань в справі поліпшення виховної роботи серед молоді та соціально-культурного будівництва в республіці.

(РАТАУ).

ГНІВ РАДЯНСЬКОЇ МОЛОДІ

Комітет молодіжних організацій СРСР і Студентська рада СРСР виступили з заявою, в якій висловлюють почуття глибокого обурення злочином американської реакції — вбивством визнаного лідера руху за громадянські права негритянського населення США, видатного борця за мир Мартіна Лютера Кінга.

Новий злочин расистів, говориться в Заяві комітету, став можливим завдяки політиці явного потурання фашиствуючим молодчикам з боку правлячих кіл США.

Радянська молодь гнівно таврує злочин американської реакції і висловлює свою повну підтримку всім прогресивним силам США, які зазнали у зв'язку з загибеллю Мартіна Лютера Кінга тяжкої втрати.

(ТАРС).

ХРОНІКА ЗМАГАНЬ

НА ФІНІШ ПРИЙШЛИ ДРУГИМИ

Центральна рада ДСТ «Колгосник» провела в Черкасах крос на приз газети «Правда». В змаганнях взяли участь команди 25 областей республіки. Кіровоградські спортсмени зайняли друге місце, поступившись лише луганчанам. В особистому заліку наш земляк, компаніївець В. Буть був першим на дистанції 3 тисячі метрів. Учениця з Олександрівки Н. Диковська в забігові на 1 кілометр була п'ятою.

В. ЛЕОНТЬЄВ.

Є ЧОТИРИ РЕКОРДИ!

Від кожного змагання чекаєш нових результатів, нових рекордів, нових імен. Коли це є, то поєдинки можна вважати результативними. Саме такою і була особисто-командна першість з важкої атлетики облради ДСТ «Авангард», яка відбулася в Олександрії. На помості шахтарського міста було встановлено чотири рекорди області та облради товариства. Майстер спорту з Олександрії атлет напівлегкої ваги Михайло Крост штовхнув штангу вагою 116 кілограмів, поліпшивши свій попередній рекорд на один кілограм. Спортсмен легкої ваги Анатолій Козирєв (спортклуб «Зірка») вирвав штангу вагою 98 кілограмів, що на 500 грамів краще його ж попереднього рекорду. Він також штовхнув штангу вагою 130,5 кілограмів, що теж є новим рекордом.

Сімнадцятирічний важкоатлет Станіслав Рагозін вирвав штангу вагою 96 кілограмів, що є новим рекордом серед юніорів області і перевищує норматив першого спортивного розряду в легкій вазі.

В командному заліку місця розподілились так: на першому — команда спортклубу «Зірка», на другому — авангардівці Олександрії, на третьому — спортсмени Кремгеса.

М. РАЗУМОВ,
головний суддя змагань.

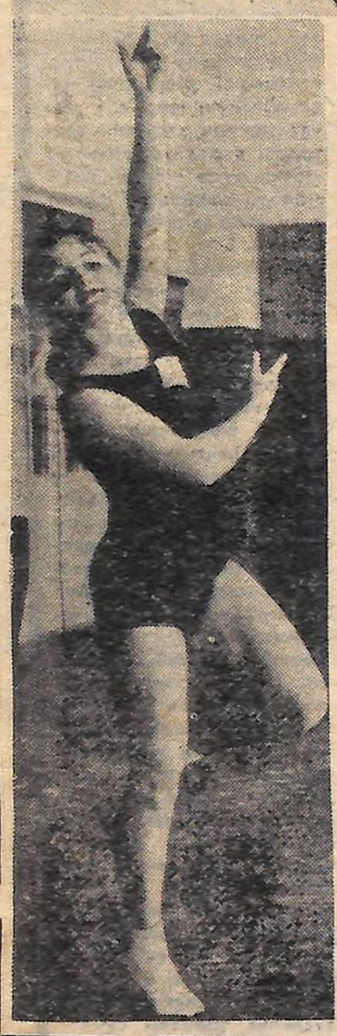

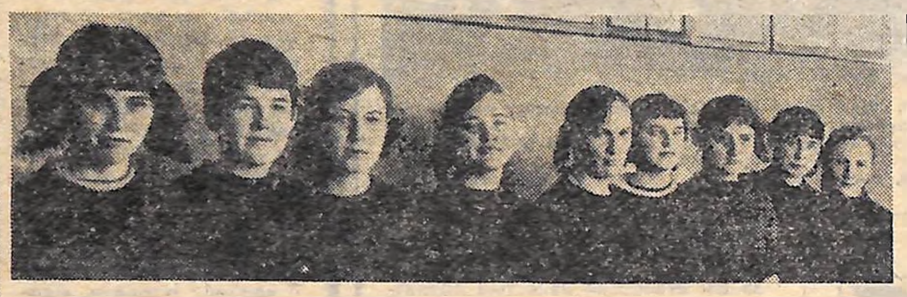

СПОРТСМЕНИ З ЧЕТВЕРТОЇ

Що в Маловисківській середній школі № 4 спорт у повазі, підтверджують вдалі виступи її вихованців на районних та обласних змаганнях. Ось уже десять років волейболістки школи утримують першість району. Закінчують дівчата школу, а на їх місце стають нові спортсменки, продовжуючи переможний похід лідерів. В цьому році друга волейбольна команда (фото праворуч) буде захищати спортивну честь школи на районних змаганнях.

Гімнастки Оля Герасименко, Люда Колотилова, Соня Деркач не раз були гідними суперницями провідних спортсменок шкіл області. Учениця сьомого класу Алла Касса (фото ліворуч), виступаючи в цьому році на першості області із спортивної гімнастики по другій групі, стала чемпіонкою.

Ракетка в руках десятикласниці Алли Ткаченко (фото вгорі) здатна завдати чимало клопоту суперницям. Так було і минулого року, коли дівчина завоювала звання чемпіона області з тенісу. Алла в складі збірної області брала участь в республіканських змаганнях.

Добрими наставниками шкільних спортсменів є викладачі фізкультури О. Галка, Л. Босяга, Г. Тарасенко. На фото внизу ви бачите спортсменок школи разом з тренером Г. Тарасенком, який проводить розбір тренувань.

Фото В. ФЕДОРОВА.
м. Мала Виска.

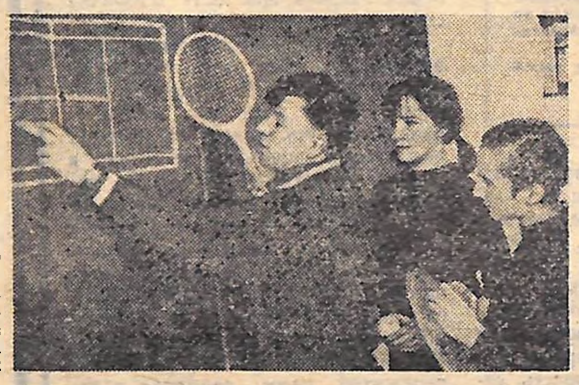

● КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ПУНКТ

ШКІЛЬНІ СПОРУДИ

В газеті за 26 березня ми подали перелік спортивних споруд для початкових і восьмирічних шкіл. Сьогодні друкуємо перелік спортивних споруд та обладнання для середніх шкіл.

В цих школах має бути:

Легкоатлетичний майданчик з біговою доріжкою (коловою) — 200×5 м., біговою доріжкою (прямою) — 110×7,5 м., ямами для стрибків у висоту і довжину — 2,75×6 м кожна, універсальною ямою для стрибків 32×5 м, сектором для штовхання ядра (радіусом 16 м).

Майданчик для гімнастики з комбінованою установкою для підвісних снарядів (кілець, трапецій, канатів, жердин), гімнастичними драбинами (постійного і змінного нахилів) і подовженими перекладинами, стінкою гімнастичною на 12 прольотів, бумом гімнастичним, колодою та брусами гімнастичними.

Крім того, в середній школі повинен бути **майданчик для спортивних ігор та легкоатлетичних метань.**

При кількості учнів 1000—1600 до цього майданчика повинні входити місце для метання диска, місце для метання списа, гранати або м'яча, поле для футбола і ручного м'яча (зменшене). Розміри майданчика 43×65 м.

При кількості учнів 530—1000 до цього майданчика повинні входити місце для метання гранати або м'яча, поле для футбола і ручного м'яча (зменшене), комбінований майданчик для волейбола і баскетбола. Розміри майданчика 26×75 м.

В середніх школах з кількістю учнів 1000—1600 повинні бути також **комбінований майданчик для волейбола і баскетбола старших класів** (розміром 18×30 м), **комбінований майданчик для волейбола, баскетбола, піонербола та інших ігор молодших класів** (розміром 20×24 м), а також **майданчик для настільного тенісу.** Майданчик для волейбола і баскетбола старших класів, розміри якого вказано вище, повинен бути також в школах з кількістю учнів 750—1000.

Якщо розміри пришкільної ділянки не дозволяють розташувати всі вказані майданчики і сектори, то в першу чергу обладнуються легкоатлетичні.

ФУТБОЛ

ДУБЛЬ ПОЧИНАЄ З ВИГРАШУ

У неділю в Кіровограді відбулася зустріч дублюючих складів команд «Зірка» і херсонського «Локомотива». Гра закінчилась з рахунком 1:0 на користь наших земляків. М'яч у ворота гостей забив Юрій Касьонкін.

Вчора, коли вже друкувався цей номер газети, на стадіоні було піднято прапор футбольного сезону. В першому матчі зустрілись основні склади «Зірки» і «Локомотива».

МЕЛЕЕКРАН

● ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

ВІВТОРОК, 9 квітня. Перша програма. 10.00 — Телефільм «Естафета пісні». (Кіровоград). 10.35 — Художній фільм «Спогади дитинства». (Кіровоград). 17.45 — Концерт учнів музичних шкіл. (Миколаїв). 18.30 — Для працівників сільського господарства. «Весняні поради». (К). 19.00 — Кубок СРСР з хокея. Півфінал. (В перерві та після передачі програма «Час»). (М). 21.30 — «Кіровоград вечірній». (Кіровоград). 22.00 — Художній фільм «Спогади дитинства». (Кіровоград).

Друга програма. 10.05 — Теленовини. (М). 10.15 — С. Хазанов. «Два роки і все життя». Прем'єра телеспектаклю. (Горький). 21.30 — Передача з Києва. 22.30 — Камерні вечори. (К).

СЕРЕДА, 10 квітня. Перша програма. 11.00 — Художній фільм «Волочаївські дні». (Кіровограді). 15.30—Футбол. «Пахтакор» — «Динамо» (М). Відеозапис. 18.00 — Кіровоградські вісті. 18.15 — Оголошення. (Кіровоград). 18.20 — До завершення навчання в мережі партійної освіти. (Кіровоград). 19.30 — Кіножурнал та художній фільм «Волочаївські дні». (Кіровоград). 20.30 — Програма «Час» (М). 21.15 — А. Навої «Лейла і Менджнун». Прем'єра телеспектаклю. (Ташкент). 22.30 — Музично-розважальна програма. (Передача французького та радянського телебачення). 23.30 — Тільки факти. (М.

Друга програма. 11.00 — Телевісті. (К). 11.15—Кубок СРСР з хокея. Півфінал. Відеозапис. (М). 12.30—До 50-річчя ВЛКСМ. «Тобі, юність». (К). 18.00 — Снігурчина школа. (К). 18.15 — Телевісті. (К). 18.30 — Для школярів. Концерт піонерської пісні. (К). 19.00 — Художній фільм. (К).

ЧЕТВЕР, 11 квітня. Перша програма. 17.30 — Телефільм. (Кіровоград). 17.50 — «Життя і творчість музикантів». Композитор Д. Верді. (Кіровоград). 18.30 — Розповіді про героїзм. Виступ письменника С. Смирнова. (М). 19.00 — Першість СРСР з хокея. «Динамо» (М)—ЦСКА. (В перерві та після закінчення — програма «Час»). (М). 21.30 — Міжнародний огляд. (К). 22.00 — «Ритми 20-го віку». Естрадний концерт. (Кіровоград).

Друга програма. 17.30 — Телевісті. (К). 18.00 — «Олівець-Маліовець». (К). 22.00 — «Золоті ключі». Музична передача.

СТАВ ГІМНАСТ ПАРТИЗАНОМ...

В кімнаті бойової слави Кіровоградського Палацу піонерів знаходиться багато матеріалів про юних героїв братів Анатолія і Юру Міркотан. В школі, де навчались вони, шанують пам'ять про них. Кожного літа в піонерських таборах проводяться змагання на приз імені юних патріотів.

Коротке, але героїчне життя прожили брати. Мені якраз хочеться згадати про їх захоплення спортом, про заняття в спортивних секціях.

Обидва брати відвідували Палац піонерів, мріяли стати льотчиками. Закінчуючи учбовий рік в 1941 році, Анатолій Міркотан разом з товаришами готувався до республіканських змагань із спортивної гімнастики. Тренер В. Френкель був задоволений своїм учнем, його наполегливістю, працьовитістю. Анатолій за рік випередив інших хлопців у технічній підготовці. Юнак раніше всіх приходив на заняття і пізніше всіх йшов додому.

● З ЛІТОПИСУ СПОРТУ

Заняття в школі закінчились, і тепер можна було повністю віддатись тренуванню. Анатолію, як кращому гімнасту, незабаром треба було захищати спортивну честь області на республіканській першості серед школярів. Але не довелось йому випробувати свої сили в тих поєдинках. Його чекали більш складні випробування: почалася війна.

Брати пішли в партизани. Анатолій бере участь у бойових операціях, проводить роботу серед молоді в навколишніх селах. Незабаром його обрали секретарем комсомольської організації загону. В той час в організації було 50 комсомольців.

Одного разу Анатолій з групою партизанів одержав завдання: перешкодити фашистам пустити в дію лісозавод у Підлісному. Юнак разом з іншими месниками обеззброїв вартових, його товариші розібрали вузькоколійку і зірвали завод.

В багатьох бойових операціях брав участь Анатолій. В грудні 1943 року, коли наші війська звільняли Кіровоградщину, в одному з боїв брати загинули. Посмертно їх нагороджено медалями.

В. СЕРГЄЄВ.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ ВИЯВИВСЯ УКРАЇНСЬКИМ

НА ВСЕСОЮЗНИХ ЮНАЦЬКИХ ЗМАГАННЯХ, які проходять у Сочі. В цих весняних стартах, які є генеральною репетицією молодих спортсменів напередодні перших Всесоюзних юнацьких ігор у Києві, беруть участь 600 спортсменів. Успішно почали змагання юні українці. Вони лідирують у командному заліку, завоювавши в перший день змагань 11-призових місць: чотири перших, шість других і одне третє.

Мало хто чув про Юрія Корченкова. Учневі 9-го класу 12-ї середньої Сімферопольської школи в лютому сповнилося 16 років. Проте юнак переміг своїх старших суперників, чудово провівши біг на три тисячі метрів і встановивши рекорди Радянського Союзу для юнаків 1950 — 1951 і 1952 — 1953 років народження. Його результат 8 хвилин 33,6 секунди.

Донецький бігун Валерій Шкоткін був найсильнішим на бар'єрній 400-метрівці, а северодонецький метальник Віктор Журба з новим рекордом республіки 47 метрів 92 сантиметри завоював першість серед дискоболів. Його земляк молодший товариш по команді Саша Коваленко переміг з результатом 52 метри 24 сантиметри в метанні півторакілограмового снаряда в групі юнаків середньої вікової групи. Це теж найвище досягнення України.

Срібними призерами стали львів'янка Валентина Швалова в бігу на сто метрів (12,4 секунди), одеситка Галина Грибова в метанні списа (41,9 метра), киянка Ірина Конєва в бар'єрному бігу на 80 метрів (11,8 секунди). Рустам Ахметов з Бердичева в стрибках у висоту (2 метри), донечанка Людмила Мосягіна в стрибках у довжину (5,66 метра), киянин Володимир Герасименко в бігу на сто метрів (11,4 секунди). Дніпропетровська спортсменка Людмила Сорока завоювала третє місце на 800-метровій дистанції.

Ленінградець Володимир Кішкун встановив новий рекорд Радянського Союзу для легкоатлетів 15 — 16 років у стрибках з жердиною, подолавши планку на висоті 4 метри 40 сантиметрів. Високий результат у метанні списа у латвійської спортсменки Маріте Алайне — 48,18 метра, а 16-літня учениця з Свердловська Люда Жаркова показала абсолютно найкращий час на стометрівці серед дівчат — 12 секунд. Чемпіон шкільної спартакіади 1967 року ленінградець Володимир Артемов пробіг 800 метрів за 1 хвилину 54,5 секунди.

ЗА ШАХІВНИЦЕЮ

Закінчилася командна першість облради ДСТ «Спартак» з шахів. Перше місце здобули спортсмени обкому профспілки працівників харчової промисловості. Шахісти обкому профспілки працівників державних установ на другому місці, на третьому — вчителі.

В. АГЄЄВА.

АДРЕСА і ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36. Телефони: редактора — 2-45-00, відповідального секретаря — 2-45-35, відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОЙ КОММУНАР» — орган Кировоградского обкома ЛКСМУ г. Кировоград.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.

БК 00263. Індекс 01197. Друкарня ім. Г. М. Димитрова обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2. Зам. № 1961. Тираж 42 500.